

Наукові центри у силових структурах – повинні бути незнижуваним стратегічним потенціалом України

написано Igor Krukovsky | 2026-04-27

У сучасних умовах глобалізму, міждержавної мобільності наукових кадрів, зростання безпекових викликів роль науки у сфері оборони стрімко зростає. Для України, яка перебуває у стані тривалого протистояння з РФ і розв'язаною Москвою війни, наукові центри в силових структурах стають не просто допоміжним елементом, а важливим чинником забезпечення національної безпеки та обороноздатності.

Що таке наукові центри у силових структурах

Наукові центри у складі силових органів – це спеціалізовані установи, що займаються дослідженнями і розробками (R&D) у сфері оборони, безпеки, технологій та стратегічного планування. Вони функціонують у межах таких інституцій, як Збройні Сили України, Служба безпеки України, Міністерство внутрішніх справ України, ін.

Основні завдання наукових центрів у силових структурах (ескіз)

- проведення прикладних і фундаментальних досліджень у сферах оборони і безпеки, геополітики
- аналітика та прогнозування загроз у сферах оборони і безпеки, геополітики;
- підтримка прийняття рішень на стратегічному, оперативному і тактичному рівнях;
- розробка, дослідження і впровадження hi-tech у практику збройних формувань
- розробка, дослідження і впровадження військових hi-tech у цивільні сфери і навпаки, із цивільних сфер у воєнні і військові сфери
- прогнозування розвитку науки і техніки на 1 рік, на 5, на 10, на 15 років
- збереження державної інтелектуальної власності у сфері оборони і безпеки
- дослідження і розвиток hi-tech у сфері історії і пропаганди, виправлення спотворень історії у СРСР і РФ
- дослідження і розвиток напрямів і форм міжнародного співробітництва для забезпечення потреб оборони і безпеки держави
- Широке використання методів Business Intelligence для визначення напрямів застосування наукових досліджень і оцінки їх результатів

Чому це стратегічний потенціал

Наукові центри забезпечують **незнижуваний стратегічний потенціал** – тобто ресурс, який не втрачає своєї цінності і не може бути знижений навіть у кризових умовах. Це пояснюється

різними факторами, для прикладу:

1. Інтелектуальний ресурс

Однією з ключових переваг будь-якої системи є висококваліфіковані кадри: науковці, аналітики, інженери. Їх знання та досвід дозволяють створювати інноваційні рішення для оборони і безпеки і роблять важливий внесок у забезпечення високої ефективності функціонування. Тобто, гарантована, незнижувана наявність таких спеціалістів в державі і в силових структурах є одним з ключових факторів їх існування і процвітання.

2. Обмежена міждержавна мобільність

Обмеження міграції науковців силових структур за кордон та щодо передачі накопичених ресурсів (знань) повинно компенсуватися збільшеною порівняно із стандартною платню під час служби і на пенсії

Взаємодія з міжнародними партнерами

Українські наукові центри активно співпрацюють із міжнародними організаціями, зокрема з НАТО. Це дозволяє:

- обмінюватися досвідом і технологіями
 - брати участь у спільних дослідженнях
 - впроваджувати стандарти безпеки
-

Виклики та проблеми

Попри значний потенціал, існують і певні труднощі:

- недостатнє фінансування наукових програм
 - відтік кадрів за кордон
 - потреба в модернізації матеріально-технічної бази
 - складність інтеграції інновацій у практику
-

Перспективи розвитку

У майбутньому роль наукових центрів лише зростатиме. Основні напрями розвитку:

- впровадження штучного інтелекту у військову сферу
 - розвиток автономних систем
 - посилення кіберзахисту
 - інтеграція з європейськими та світовими науковими мережами
 - ін.
-

Висновок

Наукові центри у силових структурах України – це фундамент її безпеки, оборони та стратегічної стійкості. Вони формують незнижуваний потенціал держави, який забезпечує не лише реагування на сучасні загрози, а й підготовку до майбутніх викликів.

Інвестування в науку, технології та людський капітал у сфері

безпеки є одним із ключових факторів перемоги та довгострокового розвитку України.